

БҚО қоршаған ортаның жай-күйі туралы ақпараттық бюллетені

сәуір 2021

"Қазгидромет" РМК
Батыс Қазақстан облысы бойынша филиалы

	МАЗМҰНЫ	бет.
	Алғы сөз	3
1	Атмосфералық ауа ластануының негізгі көздері	4
2	Орал қаласы атмосфералық ауа сапасының мониторингі	4
3	Ақсай қаласы атмосфералық ауа сапасының мониторингі	6
4	Атмосфералық ауа сапасының экспедициялық өлшемдерінің нәтижелері	8
5	Батыс Қазақстан облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторингі	8
6	Батыс Қазақстан облысы бойынша 2021 жылғы көктемгі кезеңіндегі топырақтың ауыр металдармен ластану жағдайы	10
7	БҚО-ның радиациялық гамма-фоны	10
8	БҚО-ның атмосфераның жерге жақын қабатында радиоактивтердің түсу тығыздығы	10
9	1 Қосымша	11
10	2 Қосымша	12
11	3 Қосымша	13

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетень ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желілеріндегі қоршаған ортаның жай-күйі мониторингін жүргізу жөніндегі «Қазгидромет» РМК мамандандырылған бөлімшелерінде орындалған жұмыс нәтижелері бойынша дайындалған.

Бюллетень Батыс Қазақстан облысы (әрі қарай БҚО) аумағындағы қоршаған ортаның жай-күйі туралы мемлекеттік органдарды, қоғамдастықтарды және тұрғындарды ақпараттандыруға арналған және ластану деңгейінің болып жатқан өзгерістер үрдісін ескере отырып, ҚР Қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалау үшін қажет.

Батыс Қазақстан облысының атмосфералық ауа сапасын бағалау

1. Атмосфералық ауа ластануының негізгі көздері.

ҚР статистика жөніндегі комитеттің мәліметтері бойынша облыста стационарлы көздерден келетін ластаушы заттар көлемі 33,303 мың т құрады.

2. Орал қаласы атмосфералық ауа сапасының мониторингі.

Орал қ. аумағындағы атмосфералық ауа жай-күйін бақылау 4 автоматтық станцияларда жүргізіледі (1 Қосымша).

Қалада жалпы 9 көрсеткішке дейін анықталады: 1) РМ-2,5 қалқыма бөлшектері; 2) РМ-10 қалқыма бөлшектері; 3) күкірт диоксиді; 4) көміртегі оксиді; 5) азот диоксиді; 6) азот оксиді; 7) озон; 8) аммиак; 9) күкіртті сутегі.

Әрбір бекеттің орналасқан орындары мен анықталатын көрсеткіштері тізімі туралы ақпарат 1-кестеде ұсынылған.

1-кесте

Орал қ. бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

Бекет нөмірі	Сынама мерзімі	Бақылау жүргізу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
2	әр 20 минут сайын	үзіліссіз режимде	Гагарин көш., 25	РМ-10 қалқыма бөлшектері, аммиак, азот диоксиді, күкірт диоксиді, азот оксиді, көміртегі оксиді, озон, гамма сәулеленудің эквиваленттік дозасының қуаттылығы
3			Даумов көш. (С.М.Кирова ат. парк)	РМ-10 қалқыма бөлшектері, аммиак, азот диоксиді, күкірт диоксиді, азот оксиді, озон, көміртегі оксиді, гамма сәулеленудің эквиваленттік дозасының қуаттылығы
5			Мұхит көш. (Мирлан базары)	РМ-2,5 қалқыма бөлшектері, РМ-10 қалқыма бөлшектері, аммиак, азот диоксиді, күкірт диоксиді, азот оксиді, көміртегі оксиді, озон
6			Жәңгірхан көш., 45В	РМ-10 қалқыма бөлшектері, азот диоксиді, күкірт диоксиді, азот оксиді, көміртегі оксиді, күкіртті сутегі

Орал қаласында (2 нүкте) және Январцево кентінде (1 нүкте) стационарлық бақылау бекеттерінен басқа жылжымалы экологиялық зертхана жұмыс істейді, оның көмегімен ауа сапасын өлшеу 10 көрсеткіш бойынша жүргізіледі (2 қосымша): 1) РМ-10 қалқыма бөлшектері; 2) күкірт диоксиді; 3) көміртек оксиді; 4) азот диоксиді; 5) азот оксиді; 6) аммиак; 7) күкіртті сутегі; 8) көмірсутектер; 9) формальдегид; 10) бензол.

Орал қаласы бойынша 2021 ж. сәуір айындағы атмосфералық ауа сапасы мониторингінің нәтижелері.

Бақылау желісінің нәтижелері бойынша Орал қ. атмосфералық ауа ластануының деңгейі *төменгі* деп бағаланды, яғни СИ=1 (төменгі деңгей), ЕЖҚ=0% (төменгі) деп анықталды.

Ластаушы заттардың максималды бір-реттік және орташа тәуліктік шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Экстремалды жоғары ластану және жоғары ластану (ЭЖЛ және ЖЛ) жағдайлары: ЖЛ (10 ШЖШ-дан жоғары) және ЭЖЛ (50 ШЖШ-дан жоғары) тіркелген жоқ.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінен асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 2-кестеде көрсетілген.

2-кесте

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр		Ең жоғарғы бір реттік шоғыр		ЕЖ Қ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м ³	ШЖШ _{о.т.} асу еселігі	мг/м ³	ШЖШ _{м.} б.асу еселігі	%	>ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
Орал қ.								
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	0,002	0,060	0,127	0,795	0			
PM-10 қалқыма бөлшектері	0,016	0,263	0,149	0,497	0			
Күкірт диоксиді	0,007	0,143	0,046	0,092	0			
Көміртегі оксиді	0,202	0,067	4,188	0,838	0			
Азот диоксиді	0,023	0,569	0,199	0,996	0			
Азот оксиді	0,014	0,235	0,149	0,371	0			
Озон	0,013	0,448	0,052	0,322	0			
Күкіртті сутегі	0,003		0,008	0,950	0			
Аммиак	0,004	0,107	0,036	0,180	0			

Атмосфералық ауа сапасының экспедициялық өлшемдерінің нәтижелері

3-кесте

Орал қаласының бақылау деректері бойынша ластаушы заттардың максималды шоғыры

Анықталатын қоспалар	Сынама алу нүктелері			
	№1		№2	
	q _{м.р.} мг/м ³	q _{м.р.} /ПДК	q _{м.р.} мг/м ³	q _{м.р.} /ПДК
PM-10 қалқыма бөлшектері	0,0453	0,1510	0,0617	0,2057
Күкірт диоксиді	0,0023	0,0047	0,0037	0,0073
Көміртегі оксиді	1,0656	0,2131	0,9708	0,1942
Азот диоксиді	0,0097	0,0486	0,0100	0,0498
Азот оксиді	0,0312	0,0780	0,0193	0,0482
Күкіртті сутегі	0,0010	0,1225	0,0009	0,1187
Көмірсутектер	17,800		17,000	

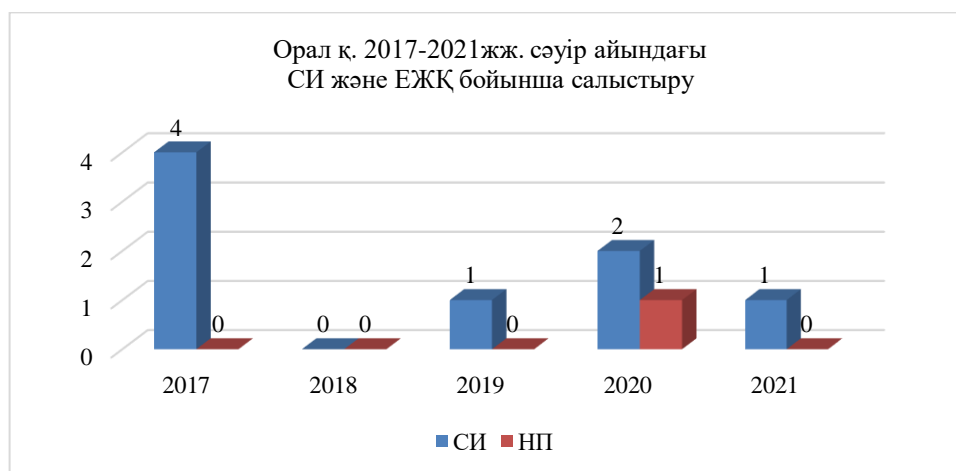
Аммиак	0,0284	0,1420	0,0119	0,0595
Формальдегид	0	0	0	0
Бензол	0	0	0	0

Ластаушы заттардың максималды бір-реттік шоғыры рұқсат етілген нормасынан аспады

2.1 Метеорологиялық жағдайлар. Орал қаласында 2021 жылдың сәуір айында ҚМЖ байқалған жоқ (минималды температура 1 С дейін болды, желді ауа райы максимум 7-14м/с дейін болды).

Қорытынды:

Соңғы бес жылда атмосфералық ауа ластануының деңгейі сәуірде келесі жағдайда өзгеріп отырған:

Графиктен көріп отырғанымыздай, сәуір айында соңғы бес жылда Орал қаласының атмосфералық ауасының ластану деңгейі төмен деп бағаланады, сондай-ақ, 2020 жылдағыдай ауаның ластануы деңгейі төмен деп сипатталды.

3. Ақсай қаласы атмосфералық ауа сапасының мониторингі.

Ақсай қ. аумағындағы атмосфералық ауа жай-күйін бақылау 2 автоматтық станцияларда жүргізіледі (1 Қосымша).

Жалпы қалада 7 көрсеткішке дейін анықталады: 1) РМ-10 қалқыма бөлшектері; 2) күкірт диоксиді; 3) көміртегі оксиді; 4) азот диоксиді; 5) азот оксиді; 6) озон; 7) күкіртті сутегі.

Әрбір бекеттің орналасқан орындары мен анықталатын көрсеткіштер тізімі туралы ақпарат 4-кестеде ұсынылған.

4-кесте

Ақсай қ. бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

Бекет нөмірі	Сынама мерзімі	Бақылау жүргізу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
4	әр 20 минут	үзіліссіз режимде	Утвинская көшесі, 17	РМ-10 қалқыма бөлшектері, күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот

	сайын		оксиді, азот диоксиді, озон, гамма сәулеленудің эквиваленттік дозасының қуаттылығы
7		Заводская көш. 35	PM-10 қалқыма бөлшектері, күкірт диоксиді, азот диоксиді, азот оксиді, озон, күкіртті сутегі

Ақсай қаласы бойынша 2021 ж. сәуір айындағы атмосфералық ауа сапасы мониторингінің нәтижелері.

Бақылау желілері нәтижелері бойынша Ақсай қ. атмосфералық ауасының ластану деңгейі **төменгі** деп бағаланды, яғни СИ=1 (төменгі деңгей), ЕЖҚ=0% (төменгі) деп анықталды.

Ластаушы заттардың максималды бір-реттік және орташа тәуліктік шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Экстремалды жоғары ластану және жоғары ластану (ЭЖЛ және ЖЛ) жағдайлары: ЖЛ (10 ШЖШ-дан жоғары) және ЭЖЛ (50 ШЖШ-дан жоғары) тіркелген жоқ.

Нақты мәндері, сондай-ақ ШЖШ жағдайларының сапасы мен санының шекті нормативтер еселігі 5-кестеде көрсетілген.

5-кесте

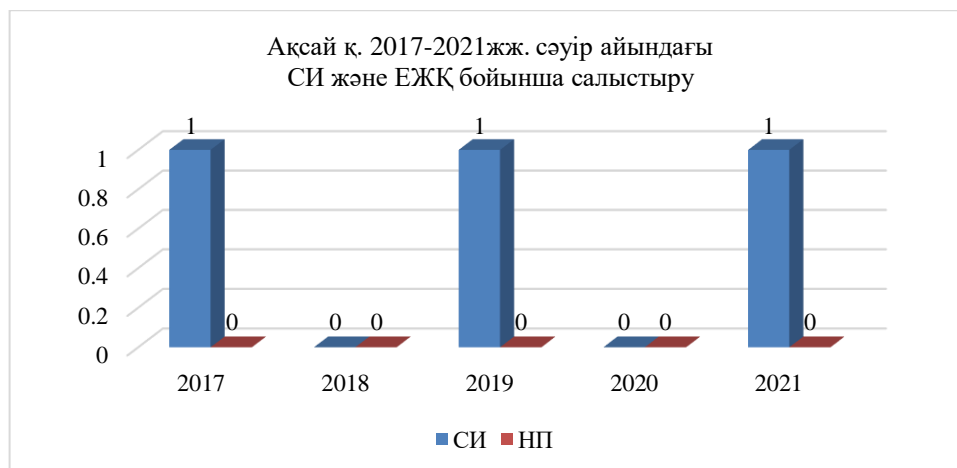
Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр		Ең жоғарғы бір реттік шоғыр		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м ³	ШЖШ _{о.т.} асу еселігі	мг/м ³	ШЖШ _{м.} б.асу еселігі		ШЖШ _{о.т.а} су еселігі	мг/м ³	ШЖШ _{м.б.асу} еселігі
Ақсай қ.								
PM-10 қалқыма бөлшектері	0,007	0,109	0,092	0,306	0			
Күкірт диоксиді	0,004	0,088	0,184	0,367	0			
Көміртегі оксиді	0,462	0,154	3,589	0,718	0			
Азот диоксиді	0,001	0,020	0,025	0,127	0			
Азот оксиді	0,001	0,020	0,007	0,018	0			
Озон	0,012	0,405	0,076	0,475	0			
Күкіртті сутегі	0,002		0,006	0,750	0			

Метеорологиялық жағдайлар. Ақсай қаласында 2021 жылдың сәуір айында ЖМЖ байқалған жоқ (минималды температура 1 С дейін болды, желді ауа райы максимум 7-14м/с дейін болды).

Қорытынды:

Соңғы бес жылда атмосфералық ауа ластануының деңгейі сәуірде келесі жағдайда өзгеріп отырған:

Графиктен көріп отырғанымыздай, сәуір айында соңғы бес жылда Ақсай қаласының атмосфералық ауасының ластану деңгейі төмен деп бағаланады, сондай-ақ, 2020 жылдағыдай ауаның ластануы деңгейі төмен деп сипатталды.

4. Атмосфералық ауа сапасының экспедициялық өлшемдерінің нәтижелері

6-кесте

Январцево кентінің бақылау деректері бойынша ластанушы заттардың максималды шоғыры

Определяемые примеси	Точки отбора	
	№1	
	Қ.р.мг/м ³	Қ.р./ПДК
PM-10 қалқыма бөлшектері	0,0390	0,1300
Күкірт диоксиді	0,0095	0,0190
Көміртегі оксиді	0,9823	0,1965
Азот диоксиді	0,0098	0,0490
Азот оксиді	0,0095	0,0237
Күкіртті сутегі	0,0009	0,1187
Көмірсутектер	11,580	
Аммиак	0,0096	0,0480
Формальдегид	0	0
Бензол	0	0

5. Батыс Қазақстан облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторингі

Батыс Қазақстан облысы бойынша жер үсті суларының сапасына бақылау 8 су объектісінің (Жайық, Шаған, Деркөл, Елек, Шыңғырлау, Қараөзен, Сарыөзен, Көшім су арнасы) 15 тұстамасында жүргізілді.

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының 36 физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: температура, қалқыма заттар, түсі, мөлдірлігі, сутегі көрсеткіші (рН), еріген оттегі, ОБТ5, ОХТ,

құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар, пестицидтар.

Батыс Қазақстан облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Су объектілерінде судың сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі» (бұдан әрі - Бірыңғай жіктеме) болып табылады.

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай жіктеме бойынша келесідей бағаланады:

Су объектісінің атауы	Су сапасының класы		Ластаушылар	өлш. бірл.	концентрация
	2020 ж. сәуір	2021 ж. сәуір			
Жайық өзені	5 класс	5 класс	Фосфаттар	мг/дм ³	1,784
Шаған өзені	4 класс	5 класс	Фосфаттар	мг/дм ³	1,869
Деркөл өзені	3 класс	5 класс	Фосфаттар	мг/дм ³	2,099
Елек өзені	-	5 класс	Фосфаттар	мг/дм ³	1,667
Шыңғырлау өзені	-	5 класс	Фосфаттар	мг/дм ³	1,469
Сарыөзен өзені	4 класс	нормаланбайды (>5 класс)	Хлоридтер	мг/дм ³	358,04
Қараөзен өзені	нормаланбайды (>5 класс)	5 класс	Фосфаттар	мг/дм ³	1,744
Көшім су арнасы	-	5 класс	Фосфаттар	мг/дм ³	2,516

3 кесте

Кестеден көріп отырғанымыздай, 2020 жылғы сәуір айымен салыстырғанда Қараөзен өзенінің су сапасы жақсарды, нормаланбайды «>5кластан» 5 классқа көшті, Шаған өзені 4 класстан 5 классқа, Сарыөзен өзені 4 кластан нормаланбайды «>5класқа», Деркөл өзені 3 кластан 5 класқа су сапасы нашарлап өтті. Жайық өзенінің су сапасы айтарлықтай өзгермеді.

Батыс Қазақстан облысының су объектілеріндегі негізгі ластаушы заттар фосфаттар мен хлоридтер болып табылады. Осы көрсеткіштер бойынша сапа нормативтерінің асып кетуі негізінен көптеген халық жағдайында қалалық ағынды сулардың төгінділеріне тән.

2021 жылғы сәуірде Батыс Қазақстан облысы аумағында 1 ЖЛ жағдайы тіркелді. Яғни, Қошанкөл ауылы Сарыөзен өзенінде хлоридтер бойынша анықталды.

2 Қосымшада тұстамалар шегінде су объектілерінің сапасы бойынша ақпарат.

6. Батыс Қазақстан облысы бойынша 2021 жылғы көктемгі кезеңіндегі топырақтың ауыр металдармен ластану жағдайы

Көктемгі кезеңде Орал қаласында № 11 мектеп аумағында, "Киров" паркі, "Зенит" зауыты шекарасында, Айтиев – Евразия автомагистралында топырақ сынамаларында мырыш мөлшері 1,6 – 2,05 мг/кг (0,047 – 0,113 ШЖК), мыс - 0,14 - 0,34 мг/кг (0,047 – 0,113 ШЖК) , хром - 0,025 – 0,07 мг/кг (0,004 – 0,012 ШЖК) , қорғасын – 0,04 – 0,075 мг/кг (0,001 – 0,002 ШЖК), кадмий – 0,09 - 0,12 мг/кг (0,18 – 0,24 ШЖК) шегінде болды.

Барлық анықталған ауыр металдар норманың шегінде болды.

7. БҚО-ның радиациялық гамма-фоны

Атмосфералық ауаның ластануының гамма сәулелену деңгейіне күнсайын жергілікті 2 метеорологиялық станцияларда (Орал, Тайпақ) және Орал қаласының (№2, 3 ЛББ) мен Ақсай қаласының (№4 ЛББ) 3 автоматты бекетте бақылау жүргізілді.

Облыстың елді-мекендері бойынша атмосфералық ауа қабатының жерге жақын қабатындағы радиациялық гамма-фонның орташа мәні 0,09-0,25 мкЗв/сағ. аралығында болды. Облыс бойынша радиациялық гамма- фонның орташа мәні 0,12 мкЗв/сағ., яғни шекті рұқсат етілген шамаға сәйкес келеді.

8. Атмосфераның жерге жақын қабатында радиоактивті түсулердің тығыздығы.

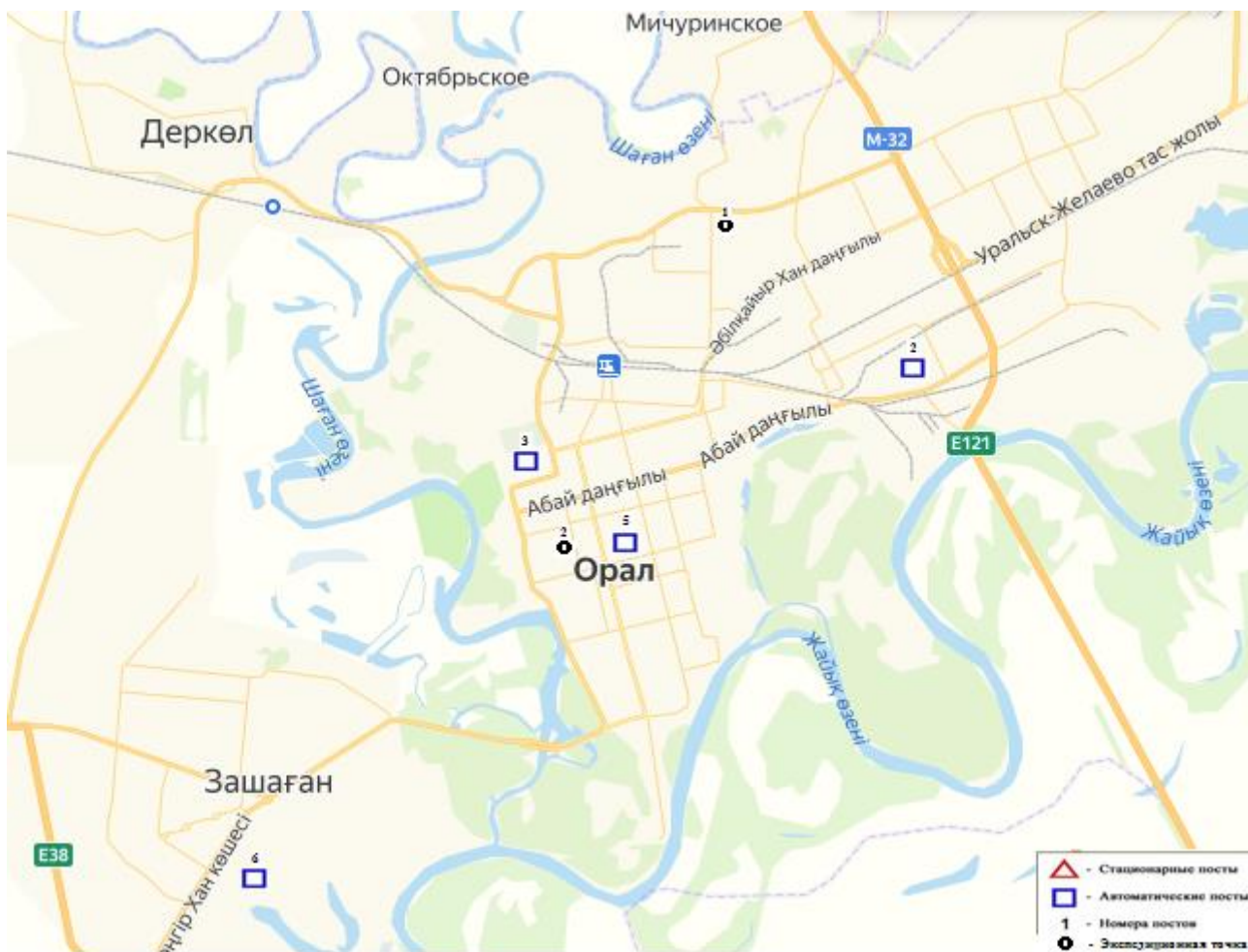
Атмосфераның жерге жақын қабатында радиоактивті ластану тығыздығына бақылау облыс аумағында 2 метеорологиялық станцияда (Орал, Тайпақ) ауа сынамасын горизонтальді планшеттер арқылы алу жолымен жүзеге асырылды. Барлық стансада бес тәуліктік сынама алу жүргізілді.

Облыс аумағында атмосфераның жерге жақын қабатында орташа тәуліктік радиоактивтердің түсу тығыздығы 1,1 – 2,1Бк/м² аралығында болды. Облыс бойынша радиоактивті түсулердің орташа тығыздығы 1,7Бк/м², бұл шекті жол берілетін деңгейінен аспады.

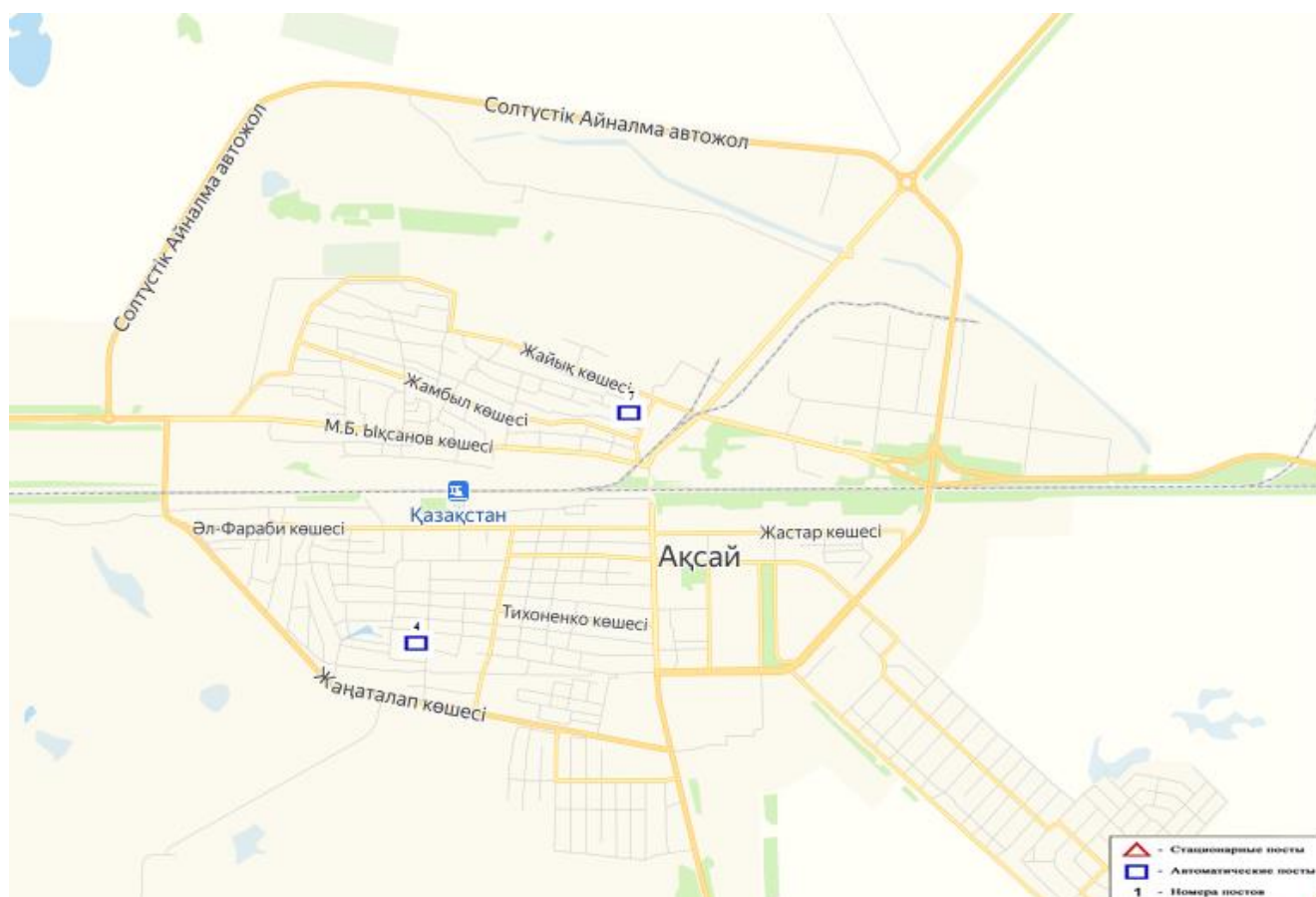

1-сур. Батыс Қазақстан облысының аумағындағы радиациялық гамма-фон мен радиоактивті түсулердің тығыздығын бақылау метеостансаларының орналасу сызбасы

1 Қосымша

Орал қаласының атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сызбасы

Ақсай қаласының атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сызбасы

2 Қосымша

Батыс Қазақстан облысы жер үсті су сапасының тұстамалар бойынша ақпараты

Су объектісі және тұстама	Физика-химиялық параметрлердің сипаттамасы	
Жайық өзені	су температурасы 1,0-1,8 ° С , сутегі көрсеткішінің орташа мәні 7,74-8,04 құрады, суда ерітілген оттегінің концентрациясы орта есеппен 9,66-11,0 мг/дм3, ОБТ ₅ орташа 3,22-3,8 мг/дм3 құрады, мөлдірлігі -18-21 см.	
тұстама Январцево ауылынан 0,5 км төмен	5 класс	фосфаттар – 1,841 мг/дм3.
тұстама Орал қаласынан 0,5 км жоғары	5 класс	фосфаттар – 1,453 мг/дм3.
тұстама Орал қаласынан 11,2 км төмен,гидробекеті	5 класс	фосфаттар – 1,068 мг/дм3.
тұстама Көшім ауылы	5 класс	фосфаттар – 2,447 мг/дм3.
тұстама Тайпак ауылы	5 класс	жалпы фосфор – 1,494 мг/дм3, фосфаттар – 2,113 мг/дм3.
Шаған өзені	судың температурасы 1,1-2,0 ° С , сутек көрсеткіші 7,78-7,82 құрады, суда ерітілген оттегінің концентрациясы 9,33-10,66 мг / л, ОБТ ₅ орташа 2,25-4,66 мг/дм3 құрады, мөлдірлігі - 18-19 см,иісі-барлық тұстамада 0 балл.	
тұстама Орал қаласынан 0,4 км жоғары, шұңқырдан 1 км жоғары	5 класс	фосфаттар – 1,742 мг/дм3.

тұстама Шаған өзенінің сағасынан 0,5 км жоғары	5 класс	фосфаттар – 1,753 мг/дм ³ .
тұстама Чувашинский ауылы	5 класс	фосфаттар – 2,113 мг/дм ³ .
Деркөл өзені	су температурасы 1,8-1,9°С, сутегі көрсеткіші 7,79 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 9,66-10,33 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,3-3,42 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -19-20 см.	
тұстама Селекционный ауылы	5 класс	фосфаттар – 2,654 мг/дм ³ .
тұстама Ростоши ауылы	5 класс	фосфаттар – 1,544 мг/дм ³ .
Елек өзені	су температурасы 2,0°С, сутегі көрсеткіші 7,78 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 11,0 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,66 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -20 см.	
тұстама Шілік ауылы	5 класс	фосфаттар – 1,667 мг/дм ³ .
Шыңғырлау өзені	су температурасы 2,0 °С, сутегі көрсеткіші 8,02 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 10,0 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,66 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -21 см.	
тұстама Григорьевка ауылы	5 класс	фосфаттар – 1,469 мг/дм ³ .
Сарыөзен өзені	су температурасы 2,1°С, сутегі көрсеткіші 7,96 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 9,33 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,49 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -19 см.	
тұстама Бостандық ауылы	нормаланбайды «>5 класс»	хлоридтер – 358,04 мг/дм ³ . Хлоридтер нақты концентрациясы фондық кластан аспайды.
Қараөзен өзені	су температурасы 1,8°С, сутегі көрсеткіші 7,91 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 9,66 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 3,65 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -18 см.	
тұстама Жалпақтал ауылы	5 класс	фосфаттар – 1,744 мг/дм ³ .
Көшім су арнасы	су температурасы 1,5°С, сутегі көрсеткіші 8,01 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 9,33 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,66 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -20 см.	
тұстама Көшім ауылынан ОШ дейін 0,5 км	5 класс	фосфаттар – 2,516 мг/дм ³ .

3 Қосымша

Анықтамалық бөлім

Елді мекендер ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілетін шоғырлануы (ШЖШ)

Қоспалар атауы	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптілік классы
	Максималды бір-реттік	Орташа тәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азот оксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма заттар (бөлшектер)	0,5	0,15	3
PM 10 қалқыма бөлшектер	0,3	0,06	
PM 2,5 қалқыма бөлшектер	0,16	0,035	
Хлорлы сутегі	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2

Мышьяк	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкірт сутегі	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлы сутегі	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалық және ауылдық елді мекендердің атмосфералық ауасына қатысты гигиеналық нормативі» (2015 жылдың 28 ақпанынан СанЕжәнеН №168)

Атмосфералық ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градациялар	Атмосфералық ауаның ластануы	Көрсеткіштер	Бір айға бағалануы
I	Төменгі	СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕЖҚ, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕЖҚ, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ ЕЖҚ, %	>10 >50

52.04.667–2005 ЖҚ, мемлекеттік органдарды, қоғамдықтарды және тұрғындарды ақпараттандыруға арналған атмосфералық ластанудың жай-күйі құжаттары. Жасақтауға, құруға, баяндауға және күтуге қатысты жалпы талаптар

Суды пайдалану санаттары (түрлері) бойынша су пайдалану классының жіктелуі

Суды пайдалану санаты (түрі)	Арнауы/тазалау типі	Суды пайдалану классы				
		1 класс	2 класс	3 класс	4 класс	5 класс
Балық шаруашылығына арналған суды пайдалану	Ақсерке	+	+	-	-	-
	Тұқы	+	+	-	-	-
Шаруашылық-ауыз суына арналған суды пайдалану	Қарапайым суды дайындау	+	+	-	-	-
	Кәдімгі суды пайдалану	+	+	+	-	-
	Қарқынды суды пайдалану	+	+	+	+	-
Рекреациялық суды пайдалану (мәдени-тұрмыстық)		+	+	+	-	-
Суару	Дайындықсыз	+	+	+	+	-
	Карталарда тұндыру	+	+	+	+	+

Өнеркәсіп:						
Технологиялық мақсаттар, салқындату үрдістері		+	+	+	+	-
Гидроэнергетикалық		+	+	+	+	+
Пайдалы қазбаларды өндіру		+	+	+	+	+
Көліктік		+	+	+	+	+

Су нысандарындағы судың сапасын сұрыптаудың бірыңғай жүйесі (09.11.2016-дан АШМ СРК №151 бұйрығы)

Радиациялық қауіпсіздік нормативі*

Нормаланатын көлемдер	Доза шектері
Тиімді доза	Тұрғындар
	Кез келген кезекті 5 жылда орташа мәні жылына 1 мЗв, бірақ жылына 5 мЗв аспайды

*«Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етудің санитарлық-эпидемиологиялық талаптары»

БАТЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ БОЙЫНША «ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК

МЕКЕН ЖАЙЫ:

**ОРАЛ ҚАЛАСЫ
ЖӘҢГІРХАН КӨШ. 61/1
ТЕЛ. 8-(7112)-50-20-21**

E MAIL: LAB_ZKO@METEO.KZ